

Izrazi na področju projektnega menedžmenta

¹Andrej Škarabot, ²Andrej Kerin

¹Manager d. o. o, Dunajska 106, 1000 Ljubljana, Slovenija

²SCT d. d., Slovenska 56, Ljubljana, Slovenija

e-pošta: andrej.skarabot@guest.arnes.si; andrej.kerin@guest.arnes.si

Povzetek

Prispevek obravnava najpogostejše uporabljane izraze na področju projektnega menedžmenta razvrščene v tabelaričnem pregledu tako, da so v prvi koloni izrazi v angleščini, v drugi koloni pa slovenski izrazi (praviloma več sinonimov). Avtorja sta za angleške izraze koristila najbolj znane standarde s področja projektnega menedžmenta, za slovenske izraze pa upoštevala do sedaj prevedena dva standarda in drugo literaturo. V elektronski obliki obstaja še verzija z vodilno kolono v slovenščini. Obe sta objavljeni na spletni strani <http://www.zpm-si.com>.

Ključne besede: izrazoslovje, projektni menedžment

1. Uvod

V tem prispevku smo naredili po presoji avtorjev izbor najbolj pogostih izrazov, ki se uporabljajo na področju projektnega menedžmenta - PM. Na osnovi različnih virov v angleščini ter dosedanjih prevodov v slovenščino, smo v slovenščini izbrali že obstoječe izraze ali predložili nove, ki smo jih ocenili kot najprimernejše. V tej terminologiji smo se pretežno izognili izrazom s področja same tehnike planiranja.

Na področju angleških virov (angleških, ameriških in drugih avtorjev) smo upoštevali predvsem pomembnejše mednarodne standarde s področja projektnega menedžmenta. Ob tem smo želeli zajeti tudi sinonime, ki so v uporabi v literaturi.

Pri slovenskih virih smo upoštevali izraze predvsem v dveh delih oz. prevedenih standardih *Struktura kompetenc projektnega menedžmenta (IPMA)* in *Vodnik po znanju projektnega vodenja (PM BOK vodnik)*.

V izdelanem predlogu, v obliki tabele, pomenijo:

- **1. stolpec:** različni angleški izrazi različnih virov in avtorjev. Ti izrazi se včasih razlikujejo, delno tudi vsebinsko.

- **2. stolpec:** najprej je naveden slovenski izraz, ki se nam zdi najbolj ustrezen ali se najpogosteje uporablja. Navedeni so tudi ostali slovenski izrazi. Med temi izrazi lahko obstajajo delne vsebinske razlike, ki so navedene.

Pri izdelavi izrazoslovja so sodelovali: dr. Jure Kovač, dr. Iztok Palčič, mag. Marko Nemec Pečjak, dr. Aljaž Stare, mag. Igor Vrečko.

Zaradi velike prepletenosti virov in izrazov se nam ni zdelo smiselno označevati, kateri izrazi se uporabljajo v posameznih virih.

Delo na tej terminologiji je pokazalo, da mnenja različnih strokovnjakov mnogokrat niso enaka. Ta problem smo rešili tako, da smo sprejeli vse (po oceni avtorjev) sprejemljive rešitve in napisali več možnih izrazov. Tudi v svetu se uporablja za isti pojem večje število izrazov (razlike tudi med ameriški, angleškimi in drugimi viri iz neangleško govorečih držav).

Naj spomnimo, da je bilo v Sloveniji objavljeno prvo izrazoslovje s področja projektnega menedžmenta (takrat se je to področje imenovalo še Mrežno planiranje) že l. 1970. Redaktor terminologije je bil takrat prof. dr. Štefan Kajzer.

Tabela 1: Tabelarični prikaz izbranih izrazov

Izrazi v angleščini (angleški, ameriški in drugi viri)	Izrazi v slovenščini (poudarjeno je napisan najbolj pogost oz. priporočen izraz, ostali izrazi se uporabljajo glede na vsebinske razlike)
Activity Based Costing (ABC)	načrtovanje in spremljanje stroškov po aktivnostih
Actual and Scheduled Progress	dejanska in planirana izvedba
Actual Cost of Work Performed	dejanski stroški opravljenega dela dejanski stroški za opravljeno delo
Actual Start, Finish Date	dejanski začetni, končni datum
Added Value	dodana vrednost

Allocation	razporeditev
Approval	odobritev
Arrow Diagramming Method	puščični mrežni diagram (metoda)
Balanced Scorecard Approach ("BSA")	metoda uravnoteženih kazalnikov
Bar chart, Gantt Chart	gantogram, terminski plan
Bid	ponudba
Breakdown Structure	razčlenjenost, členitev, strukturirana členitev
Work Breakdown Structure (WBS)	razčlenjenost dela
Organizational Breakdown Structure (OBS)	razčlenjenost organizacije
Cost Breakdown Structure (CBS)	razčlenjenost stroškov
Resource Breakdown Structure	razčlenjenost virov
Budget (project budget)	proračun sredstva za projekt
Budgeted Cost of Work Performed BCWP	planirani stroški izvedenega dela
Budgeted Cost of Work Scheduled BCWS	planirani stroški za planirano delo
Buffer	rezerva blažilnik
Cash flow	denarni tok
CEO Chief Executive Officer	vodilni menedžer (direktor, predsednik uprave)
CPO Chief Project Officer	menedžer portfelja/programa projektov
Certification	certifikacija certificiranje
Chain Project Management	menedžment verig projektov
Change Request	zahteva po spremembi
Checklist	kontrolni seznam
Claim	zahtevak
Client (Customer) Satisfaction	zadovoljstvo naročnika, odjemalca, kupca, lastnika, investitorja
Client Organization	organizacija (podjetje) naročnika
Client's Project Manager	projektni menedžer naročnika
Close out	zaključek
Communication in Project Management	komunikacije v projektne menedžmentu
Complex Project	kompleksen projekt
Complexity	kompleksnost, sestavljenost
Conflict	konflikt, spor
Constraint	omejitev
Consumer	uporabnik projekta
Contingency	rezerve v projektu (časovne, stroškovne ...)
Contractor, Supplier Organization	izvajalec - izvajalska organizacija, dobavitelj
Controlling	kontroling
Cost Benefit Analysis	analiza stroškov in koristi
Cost objectives	ciljni stroški
Cost Planning and Control	planiranje in kontrola stroškov
Crashing	časovno stiskanje projekta
Critical Path Method CPM	metoda kritične poti
Customer, Client	zunanji naročnik
- Owner	naročnik
- Internal Client,	lastnik projekta
- Buyer	notranji naročnik kupec, investitor, odjemalec
Customer focus	usmeritev na kupca
Date	datum
Start date, Finish date	datum začetka, datum zaključka

Delegation of Authority	podelitev pooblastil
Deliverable	dosežek izdelek
Deliverable, deliverables	dosežek, dosežki
Deviations and changes	odkloni in spremembe
Direct Project Costs	direktni stroški projekta
Earned Value EV	prislužena vrednost
Earned Value Technique	tehnika (metoda) prislužene vrednosti
Environment	okolje
Evaluation, assessment (project, portfolio ...)	ocena vrednosti, ovrednotenje (projekta, portfelja ...), pregled stanja
External Projects	zunanji (komercialni) projekti
Feasibility	izvedljivost
Financial resources	finančni viri
Free Float	prosta časovna rezerva prosta pomičnost
Global Projects	globalni projekti
Governance	upravljanje
Hammock	skupina povezanih aktivnosti
ICB IPMA Competence Baseline	IPMA Struktura kompetenc projektnega menedžmenta
ICB Taxonomy	sistem ocenjevanja ICB
ICRG IPMA Certification Regulations and Guidelines	IPMA pravilnik in smernice za certifikacijo
Indirect costs (overheads)	posredni (splošni) stroški
Interested parties Stakeholder (am.) - (internal, external) - Participants - Key Interested Parties - Key Stakeholders	zainteresirane strani - (notranje, zunanje) - vplivni dejavniki, vplivniki, udeleženci - pomembne zainteresirane strani - vplivneži
Internal Projects	notranji projekti
International project	mednarodni projekt
IPMA Assessor	ocenjevalec IPMA
Kick off Meeting	zagonski sestanek, začetni sestanek
Leadership	vodenje, voditeljstvo
Letter of Intent	pismo o nameri
Life Cycle Cost	stroški življenjskega ciklusa
Line manager	linijski menedžer
Linear Responsibility Chart	tabela (matrika) kompetenc in odgovornosti
Mailing List	seznam dobitnikov (prejemnikov) dokumenta, seznam naslovnikov
Management Change Management Configuration Management Claim Management Conflict Management Contract Management Communication management Financial Management Quality Management	menedžment, ravnateljstvo, obvladovanje, ravnanje menedžment sprememb menedžment konfiguracije menedžment zahtevkov menedžment konfliktov menedžment pogodb menedžment komunikacij menedžment financ menedžment kakovosti
Management by Projects	menedžment s projekti, menedžment s pomočjo projektov
Manpower	delovna sila, ljudje (na projektu)
Master Schedule	glavni plan (načrt)
Matrix Management	menedžment (vodstvo) matrike
Matrix Organization (Functional, Balanced)	matrična organizacija (funkcijska, uravnotežena)

Milestone	mejniki
Monitoring	spremljanje, sledenje, nadzor
MPM Metra Potential Method	tehnika mrežnega planiranja MPM
Multi-cultural projects	projekt z različnimi kulturami
Multi Project Management	večprojektni menedžment
Multi Project System	večprojektni sistem
Multi Project Resource Scheduling	planiranje virov v večprojektnem sistemu
Multi-Project Management	menedžment (obvladovanje) večprojektnega sistema
Network analysis	mrežna analiza
Network techniques	tehnika mrežnega planiranja
Network Diagram	mrežni plan
New product development	razvoj novega izdelka
Non Project Driven Companies	neprojektno usmerjeno podjetje podjetje, kjer projekti niso osnovni proces podjetja s kontinuiranim procesom
Organization	organizacija
Parent Organization	starševska (matična) organizacija
Permanent Organization	stalna organizacija
Standard Organization	standardna organizacija
Originating Organization	osnovna, matična organizacija (kjer je domicil projekta)
Organization (structure)	organizacijska zgradba
functional	funkcijska
project	projektna
matrix	matrična organizacijska struktura
Organizational Units (definitions, responsibilities, authorities)	organizacijske enote (naloge, zadolžitve, odgovornosti, pooblastila)
Output	dosežek, izložek
Overhead	splošni stroški
Overrun	prekoračitev
Owner	lastnik, gl. Client
Participant, project	udeleženec, gl. tudi Interested parties
Performance	izvedba
Performance evaluation	ocena, pregled izvedbe
Personnel management	ravnanje z ljudmi
PERT	tehnika mrežnega planiranja PERT
Phase	faza
Planned (scheduled) Start, Finish Date	planiran datum začetka, konca
Portfolio	portfelj
Portfolio Board	svet portfelja
Portfolio Management	portfeljski menedžment (pojem) menedžment portfelja (vodstvo) gl. kot pri Project management
Portfolio Manager	menedžer portfelja
Precedence Diagram Method ("PDM")	precedenčna mrežna tehnika
Priority Ranking	razporejanje po prioriteti
Process Phase	procesna faza
Procurement	oskrba
Programme (Program)	program
Project Processes	projektni procesi
Project Appraisal	ocenitev (ocena, izkaz) projekta
Project Balanced Scorecard	uravnoteženi kazalniki projekta
Project Based Organization	organizacija, ki temelji na projektih gl. Project Oriented Company
Project Board	gl. Steering Committee

Project Charter	zagonski dokument, osnovni dokument projekta gl. Start up Manual
Project Closure, Project Close Out	zaključek projekta, zaključevanje projekta
Project Committee	projektne svet odločitvena skupina projektne odbor
Project Complexity	kompleksnost projekta
Project Controlling	kontroling (nadzorovanje) projekta
Project Cost	projektne stroški
Project Culture	projektne kultura
Project Environment	okolje projekta
Project Excellence	projektne odličnost
Project Execution	izvedba projekta
Project Failure	neuspeh projekta
Project Finance	projektne finance
Project Governance	upravljanje (politika) projekta
Project Information System	projektne informacijski sistem, informacijski sistem projekta
Project Life Cycle (Phases: Concept, Definition, Execution - Implementation, Finishing)	življenjski ciklus projekta (faze: osnutek, definicija, izvedba - uvajanje, zaključek)
Project Logistics	projektne logistika
Project Management	projektne menedžment (pojem, ki zajema načrtovanje, organiziranje, vodenje in nadzor projekta) ali menedžment projekta (kot vodstvo) ravnanje projektov projektne menedžment
Project Management Implementation	uvredba projektne menedžmenta (PM)
Project Implementation	izvedba projekta
Project Management Information System PMIS	projektne upravljavski informacijski sistem ali upravljavski informacijski sistem projekta
Project Management Manual	organizacijski predpis (priručnik) o PM
Project Management Team	projektne tim projektne skupina
Project Management Tools	orodja projektne menedžmenta (posebej software)
Project Manager	projektne menedžer projektne vodja projektne ravnatelj projektne menedžer direktor projekta
Project Monitoring	spremljanje, sledenje projekta
Project Objectives	projektne cilji
Project Goals (Quantitative, Qualitative)	objektni, predmetni, fizični cilji, količinski, cilji kakovosti
Project Purposes	namenski, poslovni cilji
Project Office	projektne pisarna
Project Management Office	projektne pisarna
Portfolio Management Office	pisarna portfelja
Project Organization	projektne organizacija gl. tudi Organization
Project Orientation	projektne usmerjenost
Project Oriented Company	projektne usmerjeno podjetje
Project Based Organization	projektne usmerjen poslovni sistem
projektne usmerjen poslovni sistem	
Project Phase	projektne faza (povezan del projekta)
Project Portfolio Board	svet portfelja

Project Portfolio Management	(projektni) portfeljski menedžment (kot pojem) ali menedžment portfelja projektov (kot vodstvo)
Project Programme (Program) Management	programski menedžment (kot pojem) ali menedžment programa (kot vodstva)
Project Promotion	promocija projekta
Project Purpose	namen projekta, gl. project objectives
Project Quality	kakovost projekta
Project Quality Control	kontrola kakovosti projekta
Project Schedule	terminski plan projekta
Project Scope	obseg projekta, vsebina, dosežki
Project selection and prioritization	izbor in prioritetna razvrstitev projektov
Project Staff	osebje projekta
Project start-up	začetek projekta, zagon projekta
Project Strategy	projektna strategija
Project Strategy Review	pregled strategije projekta, ponovna izdelava
Project Structure	projektna struktura
Project Success Criteria	kriteriji uspešnosti projekta
Project Team	projektni tim, skupina
Project Team Member	član projektne skupine
Project Tracking	sledenje (kontrola) projekta
Project Triangle	projektni trikotnik
Reliability	zanesljivost
Reporting	poročanje
Performance Reporting	poročanje o izvedbi
Reserve Resources	rezervni viri
Reserve time	časovna rezerva
Resource Availability and Allocation	razpoložljivost in razporeditev virov
Resource Histogram	histogram virov
Resource leveling	izravnavanje virov
Resource Aggregation	razporejanje virov po skupinah
Resource Leveling.	razporejanje, uravnavanje virov
Resource Plan, Scheduling	planiranje (razporejanje) virov
Resources	viri, resursi
Responsibility Chart	matrika odgovornosti
Responsibility Assignment Matrix	tabela kompetenc in odgovornosti
Return On Investment ROI	ROI donosnost naložbe (kazalnik)
Risk	tveganje, riziko
Risk Estimation, Assessment	ocena tveganj
Risk Identification	identifikacija tveganj
Risk Management	menedžment tveganj
Scenario Planning	planiranje scenarija
Schedule (time)	terminski plan, urnik
Scheduled Start ,Finish Date	planiran datum začetka, zaključka
Scheduling	terminiranje, časovno načrtovanje, planiranje
Scope	vsebina, obseg
Scope Planning	planiranje obsega, vsebine
S-curve	S krivulja
Self-assessment	samoocena
Short Term Plan	kratkoročni plan
Sponsor	sponzor, skrbnik, interni naročnik
Stakeholder	glej Interested Parties
Start up	zagon

Start up Manual, Project Charter	zagoni dokument (elaborat) ustanovni dokument projekta
Statement of Work	opis dela na projektu
Status Report	poročilo o (opravljenem) delu
Steering Committee	svet projekta, odločitvena skupina
Strategic Plan Business plan Strategic Project Office	strateški plan poslovni načrt pisarna za strateški plan projektov
Subcontractor	podizvajalec
Subproject	podprojekt
Subproject, Sub process	podprojekt, podproces
Supplier	dobavitelj
Task Force	delovna skupina
Time schedule	gl. Schedule
Top level management	vodstvo podjetja
Total Quality Management	sistem celovitega obvladovanja kakovosti
User, Consumer	uporabnik (projekta)
Validation	potrditev, validacija - končna ocena po izvedenem projektu validacija, presoja, končna ocena
Value Analysis	vrednostna analiza
Values	vrednote
Virtual Project, Team	virtualni projekt, tim, navidezni tim
Work Breakdown Structure	s-trukturirana členitev dela po delovnih paketih Gl. tudi Breakdown Structure
Work Package WP	delovni paket, sveženj

Viri in literatura

ICB IPMA Competence Baseline (2006), Version 3.0,
IPMA International Project Management Association
ISO 10006 Quality management systems – Guidelines
for quality management in projects, Second edition 2003
Project Management Body of Knowledge (2008), ANSI/
PMI 99-001-2008, Project Management Institute, USA
Schelle, H., Ottman, R., Pfeiffer, A.(2006): Project
manager, German Association for Project Management

The Standard for Project Portfolio Management, (2006)
Project Management Institute, USA

Wideman R. M. (2010): *Comparative Glossary of Project
management Terms v.3.1*, [http://www.maxwideman.com/
pmglossary](http://www.maxwideman.com/pmglossary).

Palčič, I. in drugi (2007): *SKPM Struktura kompetenc
projektnega managementa*, ZPM, Ljubljana.

Česen A. in drugi (2008): *Vodnik po znanju projektnege
vodenja (PM BOK vodnik), Prevod PM BOK Guide, Moderna
organizacija, Kranj.*

prof. dr. Andrej Škarabot je na treh tehniških fakultetah Univerze v Ljubljani poučeval predmet Management. Kot svetovalec za menedžment je delal v številnih slovenskih podjetjih. Objavil je skupaj preko 200 strokovnih in znanstvenih del, od tega preko 80 s področja projektnege menedžmenta. Leta 1965 je kot prvi v Sloveniji objavil članke in imel referate s področja projektnege menedžmenta oz. takrat mrežne analize. Je mednarodni ocenjevalec za projektno odličnost, prvi ocenjevalec za certifikacijo projektnege menedžerjev, predsednik Sveta IPMA SloCert.

mag. Andrej Kerin je skoraj vso poklicno pot opravil v Splošnem gradbenem podjetju SCT na različnih delovnih mestih, povezanih s kakovostjo, organizacijo, razvojem ter z raziskavami. Od leta 1981 ureja kot odgovorni urednik strokovno revijo Tehnični informator SCT, objavil je preko 50 člankov. Je soavtor knjige Od projekta do objekta, ki nastaja pri založbi Dashoffer po načelu stalnega dopolnjevanja in posodabljanja. Je predsednik ZPM Združenja za projektne management Slovenije od junija 2010, od 2006 član programskega sveta revije Acta Structilla (JAR), od leta 2008 direktor Regije 2 združenja ICEC, od 2004 predsednik izdajateljskega sveta revije Gradbeni vestnik, predsednik komisije za ocenjevanje inovacij pri zbornici ljubljanskega območja od leta 2003, ocenjevalec vlog organizacij za Priznanje Republike Slovenije za poslovno odličnost (PRSPO) od leta 1998 in zadnja štiri leta vodilni ocenjevalec ter od leta 2007 vodilni ocenjevalec vlog za projektno odličnost po modelu IPMA Project Excellence Award.